

**СҮРҮН СОРУКПУТ – ОЮОНУ ГРАЖДАНИН
БЫНЬЫТЫНАН ОЛОХХО БЭЛЭМНЭЭХ
ГЫНА ИИТЭН ТАНААРЫ**

Улууска барыга 18 орто, 1 республиканской спортивной интернат-оскуола, 1 сүүрүн, биир алын сүүхүх оскуола, 5 оскуола-сад уонна 26 уһуяан үлэлии олорор. Оскуола иннинээдэ саастаах обонор хабыы бырыһыанын чөлүгэр хаалларыыга анаан туох кыаллары оһоһуллар, бюджет, бюджет таһынаабы уонна төрөллүттэр үптэрин түмүү болпуростара сүүрүннэнэллэр. Ол курдук анардас төрөллүттэр усунуостара 3 мөлүһүннэ тэннэстэ. Улууска оскуола иннинээдэ оһо тэрилтэлэрин тигиһэ бүгүн оскуолаба кириһэ иннинээдэ саастаах обонор 87,7% хабар. Ол эбэтэр 12,3% обонор төрөллүттэрэ усунуоһу кыайан төлөөбөт буолан, сырытыннарар кыахтара суох. Ол иһин киһилэргэ анаан 20 обонор нэһиликтэринэн мунһан Мын даһайы "Ымыы" уһуяанын базатыгар 2004 сылтан социальнай коррекционной бөлөх үлэлиир. Бу социальнай балаһыанньалара ыарахан обонор. Улахан Күөлгэ социальнай хайыскалаах 25 мизстэлээх ситэтэ суох оскуола-интернат аһыллан 4 сылын үлэлээн обонор государствоттан өйөбүллээх буолаллара ситиһилиннэ.

Российский Федерация Федеральнай муннабар
Россия Президент В.В.Путин муус устар ыйга анал
суруга тахсыбыта. Президент көңүл, демократичес-
кай государство быһытынан Россия сайдытын
сүрүн политической-идеологической соргунан
аабар. Манна олобуран көңүл уонна демократия,
сиздээх буолуу уонна сокуон сыаннастарын дини-
ис хоһоонун биһиги иитэр-үөртэр үлэтигэр
сыһыары тутан, биир кэлим былаан оностон үлэли-
хамсыы олоробут. Билигин бу уустук кэмгэ ыччат-
тарбытын, оҕолорбутун сиз-майгы, политика уонна
сиздээх буолуу өрүттэригэр иитэригэр бу
В.В.Путин анал суруга улахан тирэх буолла.

Үерэх тэрилтэлзгирэг сүүн туруорар сорукупт — обону гражданин быһыытынан олоххо бэлэмнээх гына иитэн таһаарыы. Хас биирдии үөрэх тэрилтэтэ бэйэтин ииннигэр чахчы туолар соругу туруорунары ирдии сатыыбыт. Анал сурукка этиллэринэн үөрэх тээһингэ инвестицияны түмэ тардыыга усулубууяны тэрийи буолар. Учууталлар улууспут культурнай уонна духовнай бааи нэһилиэстибэтин утумнааччылар буолалларын бигэтик өйдүүбүт. Дээ ол иһин, аан баастан хас биирдии учуутал, иитээчи баастан бэйэтин иитиниэхтээх, сайыннарыахтаах, оччоо эрэ оболорбут үчүгэй дьон буолан тахсалларыгар олук ууруохтара. Ол гынан баран учуутал, оскуола эрэ буолбакка бары биир сыаллаах-соруктаах үлэлээһин олох ирдэбилэ буолла. Ол инниттэн нэһилиэнньэ уонна оскуола бииргэ үлэлээһиннэригэр социальнай суолталаах программалары онорууга хас биирдии оскуола ылан үлэли сылдыар. Педколлективтарга учуутал бүгүгүнү күн ирдэбилиэн бэйэтин профессиональнай таһымын, билиитин-көрүүтүн үрдэтинигэр улахан болгомото урууллар. Ол курдук билиги учууталларбыт улуустаабы, республикатаабы идэни үрдэтинэр анал курстарга барыта 400 киһи тиһигин быспакка сырытта.

Республика Президентэ В.А.Штыров: "Үөрэхтээһин — бу Саха сиirin визитнай картонката," — диэн этэн турар. Бу биллэн туран биигэ үлэбитигэр үрдүк сыанабыл буолар.

Үөрэх тэрилтэлэригэр "Саха Республикатын дьиз-кэргэиз уонна оҥолоро", Республика Правительствота, ведомстволар "Оҕо спордун уонна доруобуйатын сылын", "Оҕолору уонна ыччаты иитии программаларын олоххо киирэллэрин ситиһэр сыаллаах үгүс өрүттээх үлэлэр ыытылыннылар. Педагогический, оҥуола, уһууаан салалталара сана сонун суолу-иһи, хайысханы көрдүүлэр. Билигин кэм ирдэбилинэн "Тыа сириг оҥуолаһарын реструктуризациялааһын программаларын сунньуунэн "Тыа сириг оҥуолаһа" Бүтүн Россиятаагы педагогической дьаарбанкаа, "Амма холбоһук" оҥуолаһарын икки ардыларыгар биригэ үлэлээһин дьин тема барыллара I мистэни ылбыта. Бу сонун бырайыагы СР Үөрэбин министрствота кэрэхсээн, бигэрэтэн, ити программа иһинэн бүтүн үс ыаллыы Амма, Чурапчы, Таатта улустарыгар кэскиллээх үлэ ыытыллар. Билигин хас биридди оҥуола, уһууаан бэйэтин хайысхатын булан үлэли сүлдэр. Кинилэр сүрүн сыаллара-сорукутара: оҕо тус уратытын

дэбурун, сөбүлүүр дэарыгын сайыннары, көбүлээнин. Ити түмүгэр биһиги оболорбут кэники сылларга улууска ытыллар предметинэн олимпиадаларга, үөрэнээччилэр научнай-чинчийэр конференцияларыгар, спортивнай хүрэхтэһилэргэ, үөрэнээччилэр уус-уран фестивалларыгар, конкурстарыгар сылын аайы көрдөрүүлэргэ үрдээн иһэр.

Билингвизмд хамтга республика нэвчилээнхитэн до-
руобуйатын туруга мөлөөлүүнүк оёоо сыйһаран
көрдөххө, бэрт бөрүкүтэ суох хартыына арыллар.
Медицинский көрүү түмүгүнэн улус оёотун 9,3%
доруобай, республика көрдөрүүтэ 20% тэннээр.
Доруобуйатын туругунан 3 группада - 11,7% оёо, 2
группада - 78,9% оёо киирэр. Аһылыга мөлөөлүүтэн
үгүс оёо эт-сиин өттүнэн мөлөөлүүнэ, эрдэ табах-
тааһын, арыгы иһии курдук дыаллыктарга ылларты-
лара мэлдьэх буолбатах. Билинзхпитин наада о-
скуолаба уонна дьыһэз иитии биир сүрүннээр суох.
Бу өттүгэр дьыһ-кэргэн, оскуола, общественность
бииргэ үлэлээһиннээр эрэйиллэр. Манна үлэни биир
сыаллаах-соруктаах ыһтар инниттэн иитэр үлэһэ би-
ир кэлим программаны онорууга үлэлээх сылдыа-
быт. Оскуолаарга медицинский кабинеттары, ме-
дицинский үлэһит штатын төһө кыалларынан көрө
сатаатыбыт. Ол курдук 14 кабинет, 12 оскуолаба ме-
дицинский үлэһит, ЧРСИО, Сыланна - быраастар,
Чурапчы орто оскуолатыгар - стоматолог, Мугудай-
га валеолог быраас үлэһитиллэр. Онтон детсадтар
бары медигынан хааччыллан олороллор.

Осцуолара оѳо үөрэнэр усулуобуйата ситэ тэрил-
либэт буоллабына, бу оѳо быраабын кэһии буолар.
Онон маны таба ейдөөн, осцуолалар бу өттүгэр
күүскэ үлэлэллэр. Оѳо осцуолара билии эрэ ылар
сигэ буолбатах, киһи сүрүн үөрүйэхтэрэ, тулалыыр
эйгэзэ сыһыана, тутта-хапта сылдыар үгэхэ, сүннэз -
барыта манна олохсуйар.

Аны билингви кэмгэ сага информационнай технологиялары баһылырга, уруктарга туһанарга учууталларга ирдэбил туруорабыт. Билингви туругунан улууспут оскуолалара сөптөөх компьютернай техниканан хааччылыннылар. Ол эрэри бу аныгы техниканы толору туһаныы информационнай культураны эрэйэр. Информационнай технологиялары тыа сирин үөрэхтээһини сайдытыгар туһаныыга республиканскай эксперименти ытабыт. Бу хайыс ханан үлэни информационнай технологиялар киинэрэ сүрүннүүр (директор Н.Н. Оконешников). Бу киин үлэтин уолута республикаҕа биир бастыгнар кэккэлэригэр сылдьар.

Ааһан эрэр сылга бийиги улууспутугар элбэх кэрэ-бэлиэ даталары бэлиэтээбиллпит. Ол курдук Улуу Кыайыы 60 сылын, улууспут төрүтүтүмүтэ 75 сылын көрсөөрү үлэбитин-хамнаспытын онно туһаайбылпыт. Бытыллыбыт дыһаллар эдэр көлүөнэни иити-игэ, төрөөбүт дойдularын историятыгар ыткыта-быллаах сыһыаны ингэригэ тирэх буолбуттара.

Кэлинин кэингэ демографической балаһыанна мөлөөһүнэ оскуолаға охсуулаах буолар кутталлаах. Холбоур быһылгы үөрэх дыйылгыр Хайахсыкка 3, Соловьёвка 8 эрэ обо оскуола боруогун атыллаатылар. Обо арайлааһына сана үбүлээһин форматыгар (подушевое финансирование) көһүүнэн оскуолаларга улахан проблемалары үөскэтинни. Россия үгүс регионнарыгар арайах оҕолоох оскуолалар сатыллыбыттарын бары истэ-билэ сылдыабыт. Билигин бу боппурос биһигини үгүстүк толкуйдатар.

Духуобунаас, гражданство болпуруоһа күүскэ турда. "Духуобунаһын, сайыннарбыт уопустыба, госуударство — ол сайдар," — диэн Президент В.Путин бигэтик этэн турар. Манны үөрэх тэрилтэлэрэ күүскэ үлэһэннэлэр. Ол курдук үөрэхтээнин сайдыытыгар 2004-2007 сылга диэри тус сыаллаах программа ыһыллан үлэтин турар.

2003–2004 үерэх сылыг үерэхтээһин сайдыы-
тыг 634 тыһ. көрүлбүтүттэн 50 тыһ. "Инбэлийт
оболор", онтон атына "Тыа сирин оскуолаларын ин-
форматизациялааһын" программаларга аанымта.
2004–2005 сылга информатизациялааһына – 482
тыһ. "Дьобурдаах оболор" программа 99,4
тыһ. солк., хайыскалаах үерэхтээһингэ – 412,6 тыһ.
уонна 200 тыһ. солк. материальной базаны
бөбүгүтүүгэ көрүлүнэ.

көмөлөрүнэн, былырын оскуолалар 2 мөл. 8 тың. солк. суумалаах аныгы компьютернай техниканан сэбилэнилэр. Ол иһигэр 94 компьютер, 8 комплект оскуолатаагы медиатека компьютернай техниката, 20 проектор ылыллыбыта. Сана кирибит Төлөй, Бахсы, Алабар оскуолалара толору хааччылыылаах компьютернай кылаастаннылар.

Материальной-технической базаны бөөрөгтүүгэ үгүс үлэ ыытылынна. Улахан Күөлгэ спортивной комплекс, Алабarga 80 миастэлээх таас оркуола, Мугудайга спортивной саала, Кытааднахха хайыһар манеһа үлээг киирдилэр.

"Мин Сахам сирэ XXI үйэбэ" республиканскай программа чэрчитинэн, Хатылыга начальной оскуола, Чурапчы сэлээннэтигэр "Туллукчаан" улуһаан, бу үөрэх сылыгар үлэбэ кириэхтээхтэр. Барыта 36 объекка федеральнай бюджеттан 1 мөл.498 тыһ. сууммага баһаарынай сигнализация таттарылынна.

Бийылгы учууталлар сүзө мүннөхтарга нити болпуруошугар ытыллыбыта. Ол сүннүүнэн төрөптүтэри хабар сымтан алтынны ытан курстарынан бу үлз салгыны ытылла турар, бүтүнгү туругунан барыта 600-с төрөптүт хабылында, аны улуус киинигэр буолдохтаах.

Россия Президентэ В.В.Путин этэн турар: "Инновационнай үөрэтэр программалары актыыбынайдык олоххо киллэрэр, оскуолаларга государство өттүнэн өйөбүл улаатара ирдэниллэр". Бу өттүгэр үгүс үлэ ытыллар. Биһиги учууталларбыт демократизацияны, гуманизацияны сөпкө өйдөөн, обону атас-добор, тэннээх киһи (субъект) курдук көрөү үөрэтэллэр, индивидуализацияны уонна дифференциацияны кизгик туһаналлар. Ааһан эрэр үөрэх дыйдыл биһиги оскуолаларбыт, уһуйааннарбыт баалайда ситиһиилээх түмүктээн эрэллэр. Бүтүн Россиятаабы "Россия бастын оскуолата" конкурска Хатылы орто оскуолата (дир. К.К. Чичигинаров), Болтоно орто оскуолата (дир. З.Е. Егоров), "Сыл бастын оскуолата" конкурска кыйыһылаахтарынан буолбуттара. Сана тариллибит улуус агроэкологической хайыскалаах оскуолаларын холбоһуга, Бүтүн Россиятаабы социальной проектар конкурстарыгар ыһайан 250 тыһ. солкуобай гранынан наһараадаламмыта. Сэттинньи 26-29 күннэригэр Москва куоракка "Эврика" үөрэтиринтин сайааһытынан, федеральной таһымнаах конкурс буолан ааста. Манна биһиги оскуолаларбыт, уһуйааннарбыт ситиһиилээхтик кыттан кэллилэр. Ол курдук Чурапчытаабы спортивной интернет-оскуола (директор Н.Н. Гуляев), Чурапчы 2 №-дээх орто оскуолата (директор М.В. Дьячковская) "Сыл бастын оскуолата", "Чуоранчык" (сэб. А.А. Захарова), "Кэскил" (сэб. А.А. Григорьева), "Улыбка" (сэб. Е.С. Иванова), Сыланмаабы "Сулусчаан" (сэб. Е.П. Сивцева) уһуйааннар "Сыл бастын дөсөдө" ааты ылылар, ону таһынан бары федеральной статустаах эргиллэн кэллилэр. Онтон Кытаанах художественнай-эстетическай оскуолата (директор Л.П. Любимова), Чурапчытаабы 2 №-дээх орто оскуолата (директор М.В. Дьячковская) үөрэхтээһин хаачыстыбатын мэктиэлир сертификат туттулар.

Улуус научнай кыага бөбөргүү турар, өскөтүн 1995 сыллаахха улууска биир наука кандидата баар эбит буоллабына, бүгүн биһиги республикада биир инники кэккэбэ иһэбит. Ол курдук аңардас улуустары гимназияттан 4 учуутал, физкультура уонна спорт институттан 9 үлэти кандидатакка диссертацияларын көмүскэттилэр. Үөрэх управлениетын иһинэн тэриллэбит наука үлэһиттэрин педагог-учууттарын ассоциациялара учууталлар уонна үөрэнээччилэр талымнара үрдүүллэригэр наука уонна үөрэхтээһин бэйэ-бэйэлэрин кытары ситэрсэн бирииллэригэр утумнаахтык үлэлээһэллэр.

Биллэнгийн олох хамсаахьнарыг сел түбээн, оскуола үлэтиг хар сунан уларьныг унуу-оттаан, үөрэх-ити үлэтин тэрийнэг барьтыг инэн-тонон үлэлзээн эрэйллэр. Бу биллэн туран оскуола-төрөллүт-общественность биир ситимнэ кириэн, бэйз-бэйэни толорсон үлэлээтэхтэринэ ситириллэр.

Е.С. СИДОРОВ, улуустаабы
үөрэх управлениетын начальнига.

БИЭРЭПИС ТҮГҮ КӨРДӨРДӨ?

Гостатистика Федеральной сулуустатын Саха сирин саллаатын этиитинэн уонна Чурапчы улуусун муниципальнай тэриллии баһылыга И.Н. Аммосов бу дьыл олобуран, сэттинньи ый 7 күнүттэн 14-гэр дьэри Төлөй иһэ ыйытылына. Биэрэпиһи ыйытыга нэһилиэк комиссията А.М. Сивцева, Г.Г. Романов, К.И. Гуписки штаты таһынан сулуустатын үлэһиттэрэ сырыттылар.

Бу ыйытыллыбыт биэрэпиһинэн барыта 110 хаһаайыстыба, ол иһигэр былырыын сана тэриллит ТХПК "Мээндиэбэ", оскуола уонна дьаһалта подсобнай хаһаайыстыбалара, 6 бааһынай хаһаайыстыба уонна 1 предприниматель, 100 биирдиһэлэн ыал хаһаайыстыбалара хабыллылар. Биэрэпискэ хаһаайыстыбалар, ыаллар төһө сирдээхтэрин, техникалаахтарын, туох ыһылаахтарын, онорбут бородууксуйаларын хайдах, ханна батталларын туһунан уонна да атын ис хоһоонноох 26-н 41-гэ тиийэ араас ыйытыларга хоруйдаатылар.

Биэрэпис түмүктэрэ көрдөрбүттэринэн, Төлөй олохтоохтору тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онорууга барыта 1280,38 га сирин туһаналара, ол иһигэр 191 га бааһыналаахтара, 1050,7 га оттуур хoduһалаахтара көһүннэ. Тэрилтэлэргэ, хаһаайыстыбаларга, ыалларга сэттинньи ый 1 күнүнээби туругунан барыта 753 ынах сүөһү, ол иһигэр 300 ынаар ынах, 110 сылгы, 54 сибиинь, 388 көтөр иитиллэн турара, нэһилиэккэ 43 араас маркалаах трактор, 12 дыону-таһааһы тизир, 37 легковой массыыналар, 23 трактор охсоро уо.д.а. араас техника баара билиннэ.

Нэһилиэк олохтоохтору сүрүннээн эти-үүтү оноруу-

нан дьарыктанан, онорбут эттэрин 32,6%, үүттэрин 78,1% туттаран бэйэлэригэр сүрүн уонна эбии дохуот оностоллорун туһунан эппиттээхтэр. Биирдиһэлэн ыал ортотунан 93 квадратнай метрэ сиргэ хортуоппуй олордолор, 4 квадратнай метрэ теплицалаахтар эбит.

Биэрэпис түмүгүнэн тахсыбыт сыппаралар сыл саҕатаагы отчуот сыппараларыттан уратылардаахтар. Сүөһү, сылгы, сибиинь төбөтүн ахсааныгар ити араастаһылар, сыл саҕатыттан уһун кэм ааспытынан, биэрэпис кэмигэр маассабыдык идэһэ өлөрүүтэ бара турарынан буолуон сөл. Быйылгы дьыл ардахтаабынан, онон оттоолуунга, сүөһү аһылыгын бэлэмнээһингэ үөскээбит балаһыанньалар сүөһү төбөтүн ахсааныгар эмиэ уратылары киллэрбитэ көһүннэ. Онтон сир сыппараларыгар араастаһы нэһилиэккэ Мугудай, Чурапчы, Дьокуускай куорат олохтоохтору элбэх оттуур хoduһалаахтарынан быһаарыллыа сөл.

Төлөйгө ыйытыллыбыт бородууксуйа биэрэпис сорох сыппаралара, түмүктэрэ итинниктэр.

2006 сылга барыахтаах Бүтүн Россиятаагы тыа хаһаайыстыбатын биэрэпиһэ дойдуга, Саха сиригэр, ол иһигэр биһиги улууспутугар төһө эт-ас онорулларын, ол хайдах батарылларын, нэһиликкэ бэйэтин хайдах хааччынарын, тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онорууга төһө ис кыахтаабын көрдөрүө. Бэйэни салайыныыга кириинэн сибээстээн ити көрдөрүүлэр олохтоох бюджеты ааһарга-суоттуурга улахан суолталаах буолуохтара. Онон сибээстээн биэрэпиһи бэлэмнээһингэ уонна ыйытыга нэһиликтэр сана талыллыбыт баһылыктара, мистэтигэр тэриллит комиссиялар, специалистар ураты ирдэбиллээхтик сыһааннаһан үлэлииллэр, нэһиликкэ кизн хабааннаах өйдөтөрсүрдатар үлэни тэрийэллэр эрэйиллэр. Ханнык хайыс-

ханан үлэ барыахтааһар эмиэ хоруй ыйылыбыт. Бастатан туран хас биірдин ыйытыллааччы дьиннээһинэн эппиттэригэр ирдэнэр. Сиргэ сүөһү ахсааныгар, баайы-дуолу аабынан, регистрациялааһынынан, араас тэрилтэлэр үлэлииллэр эрэри, киһилэр отчуоттара, сыппаралара биір сиргэ түмүллэн ырытыллар. Үгүс ыйытыллааччылар төһө сирдээхтэригэр, сирдэригэр туох бырааптаахтарыгар чолчу эппиттэри охсубаттар, тэрилтэ, дьонно, оҕолоругар көрөн турар сүөһүлэрин арааран турар, сүөһүлэрин ахсаанын чолчу этиэхтээхтэр. Онорон көрөн араас биричиннэлэринэн сүөһү, техника ахсаанын уларытан көрдөрүү улууска, нэһиликкэ, кэлин тизир ыйытыллааччыга бэйэтигэр охсуулаах буолуон сөл.

Иккиһинэн, нэһиликтэргэ тэриллит анал комиссиялар биэрэпиһи барааччылар испиһэктэрин онорууга улахан болгомтолорун уураллара наадалаах. Араас биричиннэлэринэн биір эмэ ыйытыллааччы көтүгүллэн хаалыан сөл курдук.

Биэрэпис испиһэгин онорууга олобулар сүрүн докумуонтунан дьаһалталарга баар хаһаайыстыбаннай кинигэлэр буолаллар. Инструкция ирдииринэн бу кинигэ 5 разделлара толорутук суруллан, онуоха хаһаайыстыба, ыал баһылыга сөбүлэһэн илии баттамыт буолуохтаах, кинигэни толоруу контуорага буолбакка, ыалларын кэриин оноруллуохтаах, ити үлэлэр үксүгэр кыаллыбаттар, онон быһалы ыһылаахтар. Түмүктээн эттэххэ биэрэпиһи ыйыты ураты суолталаах, онон сыһааннаах, үлэлиэхтээх бары тэрилтэлэр, ыйытыллааччылар эппиттээхтик сыһааннаһан үлэлииллэригэр эрэнэбик.

Биэрэпискэ боломуочунай Н. ХОЮТАНОВ.

Үлэнэн дьолу айан

Өрүү үтүөбэ,
Өрүү үрдүккэ
Өрө күүрэр өй,
Өлбөт өрөгөй
Олус да кэрэ!

Күннүк Ураастырал.

Бу дьыл ахсынньы 9 күнүгэр С.А. Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын туйгун категориялаах саха тылын уонна литературатын учуутала, СР үөрэҕиритин туйгуна Татьяна Михайловна Пестерева олобун орто омурданын бэлиэтээтэ.

Хас биірдин киһи олобун суолун тобулунара араас ураты остуоруйалаах, ардыгар күүтүллүбэтэх эргирдэрдээх да буолааччы. Татьяна Михайловна, бэйэтэ ахтарынан, кыра сылдьан ахсаан уроктарын ордорор, араас уустук задачалары суоттуурун сөбүлүүр эбит.

Мындааһаагы 9 кылааска үөрэнэ киірэр сылыгар Москваттан кэлбит эдэркээн нуучча кыргытара нуучча тылыгар уонна литературатыгар үөрэппиттэр. Эдэр оҕо үтүөбэ-кэрэбэ, сайдыыга ордук аһаҕас, ыларымтыа буолааччы. Ол сизиринэн, Тая кыыс аны нуучча литературатыгар умсугуйан турбут. Нуучча тылын учуутала буоларга бигэтик быһаарыммыт. Оскуоланы бүтэрэн, очолордоо бу олох дөһүн тутуһан, икки сыл ыанныксыттан баран Блгоческайдаагы пединститутка үөрэнэ киірбит. Ол эрэри дьин сахалыы кута-сүрэ тардан, дойду ахтылзана баһыан, биір сыл киирэнэт төһөн кэлбит. 1976 с. СГУ ИФФ саха салаатыгар үөрэнэ киірбит. Дьэ ити курдук Татьяна Михайловна төрөөбүт тыл төлөтүн түстэһэр кэскиллээх суолга үктэммит. Киһи бу идэни талыта түбэһиэх буолбаҕа. Аҕата Эверстов Михаил Михайлович саха суруйааччыларын айымньыларын элбэҕи ааһар, олус үчүгэйдик билэр киһи эбит. Сөбүлээбит хоһооннорун олус уһуннук, өйүттэн доргучу ааһар үгэстээх үһү. Татьяна Михайловна ий-элээх аҕата иккиэн үлэбэ-хамнаска олус дүүккүөрдээх, бүтүрү дьон эбиттэр. Аҕата эдэр элээбиттэн салайар үлэһит эбит. Партия соруудаһынан араас нэһиликтэргэ колхоз председателинэн, учаастак сэбиэдиссэинэн, райот начальнигинэн үтө суобастаахтык үлэлээдэтинэн, уһаастак сэбиэдиссэинэн, Иванова Коммунистическай үлэ ударнига, "Сэри сыллары" бигэр килбизинээх үлэһит иһин" дьин Сталин төбөлөөх мэтээлинэн, Саха АССР Верховнай Советин Президиумун Бочуотунай грамотатынан наҕараадалааһыта, бастын колхозтаах, кыайыгыс-хотугас, сатабыллаах хаһаайка эбит. Иккиэн даһаны сүрэхтээх үлэһит, үтө-мааны майгылаах буоланнар, биіз оҕолорун туруу үлэһит дьон олохтоох ыал онордохторо.

Татьяна Михайловна, тус бэйэтигэр үрдүк ирдэбиллээх, саҕалаата да тизир тириэрдэн тэй-эр киһи аайы бэриллэбэт үтөкэн дьобурдаах. Уруока бэрээдэҕи сатаан тутар, хас биірди оҕо бэйэтэ толкуйдаан үлэһитин ситиһэр педагог киһиэхэ олус наадалаах хаачыстыба киниэхэ баар. Айылбаттан ахсаанньыт, өйдөөх, үчүгэй дуобатчыт буолан буоллаба буолуо хас биірдин уруогун олус мындырдык толкуйдаан, киһи астынаргына дьыл-дьыл курдук тэрийэн ыйтар. "Дьиннээх" сыаналаах, ирдэбиллээх учуутал. Оҕо соруудаһы толорорун киниэн хонтуруоллуур. Онон үөрэнээччилэрин дьаныардаах буоларга кырларыттан ий-

тэн, чин билиини иһэрэр. Кыһамнылаах, сыралаах үлэ хаһан баҕарар үтө түмүктээх буолааччы. Татьяна Михайловна үөрэҕи сыл ахсын 100% ситиһинэрэр, 66% хаачыстыбага үөрэтэр. Кэһики 9 сыл иһигэр 17 улуустаагы олимпиада-призердарын бэлэмнээтэ. Идэтигэр умсугуппунт 8 оҕо саха тылын учууталын, журналист идэтин талан, үлэһити үөрэнэ сылдьаллар. СГУ саха салаатын кыһыл дипломунан бүтэрбит үөрэнээччигэ Наташа Седалищева билигин бу идэтинэн аспирантурага үөрэнэр.

Татьяна Михайловна учуутал да буоларынан, бэйэтэ ис айылгытынан даһаны хаһан баҕарар сайдыыга тардылар, иннингэ, кэскиллээххэ эрээһи буолар, суол үктүүр аналлаах киһи. Өссө 1996 сылтан уруока сана технологияны туһаһыны саҕалаабыта. 3 сыл устата оскуола иһинэн тэриллит учуутал айымньылаах үлэтин сайыннарар, көбүлүүр сыаллаах анал бөлөх салайааччытынан үлэһиттэ. Бу үлэтин опытын түмэн, 2000 с. Майага буолбут республикатаагы научнай-практической конференцияда даһыаһынан кыттан, үрдүк сыанабылы ыйыта. ФУД ныматынан ыйыт аһаҕас уруока "XX-с үйэ 60 кыһыл көмүс уруогун" ахсааныгар киірбитэ.

Төрөөбүт тыл учууталын үлэ-хамнаһа хаһан баҕарар уруогунан, үөрэһинэн эр мунурдаммат. Оҕону ийэ тылга умсугутар кылаас таһынан үлэ көрүнэ элбэх. Татьяна Михайловна өр сыл устата "Уран тыл" литературнай куруһуогу салайан үлэһиттэ. Манна дьарыктаммыт оҕолор айымньылар улуус, республика хаһыаттарыгар, "Чуораанньык" сурунаалга, Кыайыы үбүлүүгүгэр аналлаах кинигэ бэчээттэммиттэр. Республикааһы өйтөн суруйуу конкурсугар кыттан, Саргы Осипова 1 степеннээх дипломунан наҕараадалааһыта. Онтон сизгэрэн, кэһики "Тускул" дьин ааттаан, эдэр корреспонденттары үлэһиттэ. 2005 с. оскуола хаһыаттарын улуустаагы конкурсугар "Тускул" хаһыат "Бастын информационнай хаһыат" номинацияга тиксэбитэ.

Татьяна Михайловна үлэһитин устатын тухары, биір да сыл тохтообокко, кылаас салайааччытын быһымынан оҕону иитиһэ утумнаахтык үлэһиттэр. Салайар кылааһын оҕолорун бэйэтин курдук олох бары эйгэтигэр көхтөөх, сэргэх буоларга уһуйар. Бу үлэтигэр төрөппүттэри түмэ тардан, сомоболоон кытыннарар. Киһи — үөрэнээччилэр да, төрөппүттэр да ытыктыыр, таптыыр киһилэрэ.

Олох мэлдьи биір тэһик устубат, ардыгар көһүппэтэх өртүттэн араас кыһалба тириир кэмнэрэ баар буолаллар. Ол эрэри Татьяна Михайловна, хаһан даһаны тэллит атаһын кыбулупакка, мөлтөөн-ахсаан хаалбакка, мэлдьи үрдүк таһаарылаахтык үлэһит. Былырыын Дьокуускай куоракка фундаментальнай курска көрдөрбүт "Уруу-сор суола" диспут уруога республика бастын уруоктара кинигэ киірэрэ мэккизэлэммитэ. Татьяна Михайловна икки оҕо эйгэс ийэтэ. Улахан уол Костя СГУ инженернэй-технической факультетын 4 курсун студента, кыра уол Миша улуустаагы гимназия үчүгэй үөрэнээһинтэ. Иккиэн аҕаларын Константин Гаврильевич курдук сүрдээх сайаҕас, элэккэй дьон. Сааһын тухары механизаторунан, массыынаны ыйыты маастарынан үлэһиттэ хонь майгылаах, үтө сүрэхтээх аҕаларын олобун салгыыллар, аатын ааттаталлар.

Татьяна Михайловна Чурапчы оскуолатыгар 10 сылын үлэһит. Ол иннинэ Одьулуун орто оскуолатыгар 13 сыл үлэһиттэ. Киһи мэлдьи дьон-сэргэ ортогугар сылдьар, кизн эйгэлээх киһи, эрэллээх доһор, истин дьүөгэ, иһирэх эдьий. Олобун ааспыт кэмнэрин, алыһыт, доһордоспут дьонун туһунан куруутун ис-иһиттан изиэн-сырдаан ахтар. Үчүгэйдик үлэһэн-хамсаан, олох оргуйар үөлүгэр сылдьыбыттан, сылдьарыттан үөрэр, астынар. Күндүтүк саныыр коллегабытыгар, дьүөгэбитигэр сир үрдүн бары кэрэтин түстүүбүт. Айымнылаах үлэһитин, эрдээх сүрээҕи уотунан олох дьолун айа-тута тур дьин алгыһыт.

С.ЕРЕМЕЕВА,

РФ Журналистарын союһун чилиэнэ.

2005 СЫЛЛААҒЫ ҮҮТҮ ТУТТАРЫҒА СЫЛЛААҒЫ КУОТАЛАҒЫ ТҮМҮГЭ

"Чурапчы" ТХПК бырабылыанньатын бу дьыл ахсынньы 6 күнүнээби мунньаһынан бигэргэннэ.
1. Нэһиликтэр икки ардыларыгар: Мырыла — баһылык Тимофеев Д. М. Бэрэ (кыра учаастактарга) — баһылык Собакин Н. Д.
2. Эт-үүт сыахтарыгар: Сылан-маастар Трофимов И. Д. Болтоно — үтүтутааччы Слепцова Г. М.
3. Бааһынай хаһаайыстыбаларга: "Азаана" (Төлөй) — Адамов Е. Е. "Кында" (Хайахсыт) — Лукин К. Л.

"Эбэ" (Кытаанах) — Барашков П. Д. Чааһынай предприниматель (Дирин) — Васильев И. Д. "Чааһыны (Сылан) — Сивцева Н. Д. "Булгуннаах" (Чыаллара) — Мокначевская А. С.
4. Чааһынай хаһаайыстыбаларга: Филатова А. А. — Чақыр, Аржакова М. А. — Одьулуун. Демьянова М. И. — Арыылаах. Дмитриева В. Н. — Хадаар. Игнатова Д. Н. — Мындабааһы. Кривошапкина С. В. — Болтоно.

Захаров В. М. — Төлөй. Барашкова Г. И. — Бахсы. Корякина Р. С. — Мугудай. Смирникова П. П. — Чурапчы. Пахомов А. В. — "Чыаллара" ТХПК. Кузьмин И. А. — "Мындабааһы" ТХПК. Кыайылаахтар харчынан уонна бородууктанан бириэмийэлэннилэр.

ПРЕСС-КИИН.

"Быһыһыр сулуоспа оҕо харабынан" айар конкурс түмүгэ

Чурапчытаабы ыксаллаах быһыһа-майгыга управление оскуола үөрэнээччилэригэр "Быһыһыр сулуоспа оҕо харабынан" айар конкурсу биллэрбитэ. Конкурс икки категориянан араас сэттинэ 24 күнүттэн ахсынны 15 күнүгэр диэри ыытылынна. Уопсайа 50-ча үлэ киирдэ.

Үлэлэри анал жою көрдө. Оҕолуктар ис хоһооноро, оригинальностара, оҕолор баһаартан сэрэхтээх буолуу быраабылаларын төһө биллэллэрэ сыаналанна. Түмүккэ икки категориянан араас, 6 кылааска миэстэлэр олохтоһулар.

Маннайгы категория (7 сааһыттан 9 сааһыгэр диэри): I миэстэ Миронова Коля, 7 саастаах, Кытаанах алын сүһүөх оскуола (сал. Миронова Е. Т.); II миэстэ Варламов Коля, 9 саастаах, Кытаанах алын сүһүөх оскуола (сал. Смирникова Л. И.); Дьячковская Кристина, 9 саастаах, Чурапчы алын сүһүөх оскуола (сал. Дьячковская А. С.); III миэстэ Анемподистова Агаша, 2 кылаас үөрэнээччигэ, (оскуола ыһыллыбатах).

Иккис категория (10 сааһыттан 14 сааһыгэр диэри): I миэстэ Егоров Алеша, 6-с кылаас үөрэнээччигэ, Чурапчытаабы

гимназия, II миэстэ Халтасов Алеша, 12 саастаах, Дирин орто оскуола, III миэстэ Попова Саргы, 14 саастаах, Кытаанах орто оскуола.

Үлэлэри ырытан баран оҕолор баһаартан сэрэхтээх буолуу быраабылаларын биллэлэр, уот кутталын өйдүүлэр эбит диян түмүккэ кэллэбит. Биһиги үлэбитин көрдөрөр уруһуй иһин анал бириһи Эверстова Сардаана, 6 кылаас үөрэнээччигэ (сал. Дьячковская Г. П.) анаатыбыт.

Миэстэлэспит, конкурска кыттыбыт оҕолору барыларын, салайааччыларын, төрөппүттэрин ис сүрэхпиттэн эбэрдэлиибит, инниктин даҕаны маннькы конкурстарга кыттарыгыгар ыһырабыт. Кыһыһаахтар бириһиктин кэлэн Чурапчытаабы ыксаллаах быһыһа-майгыга управление ыһын. Үлэлэри салгыы Саха Республикаһын ыксаллаах быһыһа-майгыга министерствота республика үрдүнэн ыһытар конкурстарыгар ыһабыт диян иһитинэрэбит.

Чурапчытаабы ыксаллаах быһыһа-майгыга управление.

Индивидуальный предприниматель
КАТАНИНОВ ИРИИЛ МИХАЙЛОВИЧ
(ОГРНИП 304143025000014)

Предлагаю бухгалтерские услуги:
ИП (КХ), ООО, другим ЮЛ, бюджетным учреждениям:

— Восстановление и ведение бухгалтерского учета, на программе 1С (на постоянной основе по договору);
— Продаю программы 1С: Предприниматель 7.7;

— Составление и сдача налоговых деклараций, баланса, других форм отчетов;

— Печать платежных поручений и прочие бухгалтерские услуги;
— Составление договоров.

Составление деклараций качественно, быстро. Низкие цены.

Контактный телефон: 43-251 (дом.).

Адрес: с. Чурапча, ул. Коркина, дом 38 (ЧГИФКИС).

Убаастабыллаах улууспут олохтоохторун кэлэн иһэр Сана дьылынан эбэрдэлиибит!

Олохтоох "Сана олох" хаһыакка сыл анарыгар сурутуу түмүктэнэн тэрдэ. Үүнэр 2006 сылга хаалбыт күннэргэ анал комиссиянан квитанцияларга бириһтээх лотерея ахсынны 26 күнүгэр оонньоноҕор.

Сурутууну "Сана олох" РИХ ГУ ыһытар. Телефонунан агеннары ыһырааххытын сөп. Сурутуу сыаната: 1 сылга—450 солк., сыл анарыгар—250 солк.

Тиэтэийн, ахсааннаах хонук хаалла!

"Сана олох" РИХ ГУ.

БИҢИГИ ӨНӨБҮТҮНЭН ТУҢАНЫ!

КПКГ "Алмазкредитсервис" Чурапчытаабы представительства бэйэтин пайыктыахтарын уонна улуус бары олохтоохторун кэлэн иһэр Сана дьылынан эбэрдэлиир уонна онорор өнөтүгэр уларыһы киирбитин иһитинэрэр:

— Кредит иһин ыйдаабы бырыһыан ахсынны 1 күнүттэн 7 бырыһыантан 5 бырыһыанга түстэ;

— Үлүстээн кредит ылар киһи ыйдаабы бырыһыана—5. Үчүгүйдик төлөһөн бүтэрбит заемщиктарга сана кредит 1 сыл болдооххо бэриллиэн сөп.

Пенсионердарга 3 ыйтан үөһэ уурдарыһа сыллаабы бырыһыана 32 буолла.

Биһиги өнөбүтүкэн туһанаргытыгар ыһырабыт!

Билсэр телефон: 41-966.

Күндү киһибит сырдык мөссүөнэ өрүү тыыннаах

Тапталлаах убайыт, быраалыт, аҕабыт, эһэбит Саха Республикатын Бочуоттаах землеустроитель Лукин Афанасий Афанасьевич ыарахан ыарыһтан күн сириттэн арахсыбыта 40 хонуга номнуо туола охсубутун билигин даҕаны итэҕэйбэт курдукт.

Афанасий Афанасьевич 1948 сыл ахсынны 20 күнүгэр Хайахсыт нэһилиэгэр Анастасия Яковлевна уонна Афанасий Захарович Лукиннар 6 оҕолоох дьиз кэргэннэр 4-с оҕон төрөөбүтэ, 5 кыыс ортотугар соботох мааны уолбут этэ. Оҕо эрдэһиттэн эйбэс майгынаах, билиһинэ-көрүүгэ баҕалаах, сүүрбүт-көппүт оҕо этэ. Бэйэтин тэн саастыылаахтарын кытта сайыннык оҕо үлэлээн, кыһынын аҕатыгар илин-атах буолан оҕо сааһа оонньоон-көрүлээн ааста.

1965 с. Хайахсыт 8 кылаастаах оскуолатын, 1967 с. Дирин орто оскуолатын ситиһилээхтик үөрэнэн бүтэрбитэ. Ол сайын СГУ физмат факультетын студена буолбута. Оскуолаба үөрэнэр сылларыттан чэпчэки атлетиканын, дуобатын, саахыматын дьарыктаммыта. Оскуолалар, нэһиликтэр икки ардыларыгар ыһыллар күрэхтэһиллэргэ сүүрүүгэ, национальнай ыстыһыларга күрэхтэһэр, бириһтээх миэстэлэри ылаттыыра.

Университет үһүс курсун бүтэрэн баран ыараханнык ыалдыбыта. 3-4 сыл доруобуйатын туспарынан эмтэммитэ. Онтон 1973 с. дойдугугар Хайахсытка тахсан совхозка рабочайынан киирбитэ. 1975 с. олохтоох оскуолаба нуучча тылын учууталынан үлэһи сылдьар Тарабукина Венера Гаврильевна көрсө, тапталларын холбоон ыал буолбуттара. 2 уол оҕолонон, дьиз уот туттан нэһилик биир бастык ыала буолбуттара. Венера Гаврильевна учууталынан, завучунаан үлэлиирэ.

Афанасий 1948 с. орто оскуолаба куруһуок салайааччытынан үлэһи киирбитэ. Оҕолору дуобакка, саахымакка дьарктыыра.

Онтон 1994 с. Хайахсыт нэһилиэгин землеустроительтинэн үлэһи киирбитэ. Сири үлэлэрин уустук үлэтигэр үтүө суобастах үлэтин иһин 2003 с. "Саха Республикатын бочуоттаах земле-

устроитель" диян аат иһэриллибитэ. Пенсияга тахсар диэри землеустроительтинэн үлэлээбитэ.

Нэһилик, улуус биир күүстээх саахымаччыта, дуобатчыта этэ. Улуустар, нэһиликтэр икки ардыларыгар ыһыллар күрэхтэһиллэргэ активнайдык кытара, бириһтээх миэстэлэри ыла-ра. 1995 с. дуобакка бастаахы разряд нурматын толорбута.

Оҕо эрдэһиттэн айылҕаны таптыыра, байаһындаах булчут, балыксыт бэрэ. Хаһан да үлэтэ, дьарыга суох сылдьыбат буолара. Илим бөҕөтүн баайара, аймактарыгар, таһаарыстарыгар биэрэрэ. Сабынан хаһан итинчэ элбэх хараабы баайан бүтэриһи дик курдук саныырбыт да сотору кэминэн бүтэрэн, кимизэ эрэ биэрбит буолара. Саас кускут, андыһыт бэрэ, сайынны илиминэн балык бөҕөтүн ыла, ылыгар, дыонугар бэрсэрэ. Уолаттарын кыра эрдэхтэриттэн булга үөрэппитэ, уһуйбута.

Маһынан эмиз үчүгүйдик уһанара. Сана дьизэ киирэр ыла-ларга түнүк арааматын оҕороро, түнүк тааһын быһыра. Онон үгүс дьон махталын ыла.

Бииргэ төрөөбүттэригэр, аймактарыгар истинник сыһыаннаһара. Барытыгар күүс-көмө, ый-санаа, тирэх буолара, бастык субэһилиит этэ. Оҕолорун иһитин, үөрэтинэн киһи-хара буолалларыгар улаханньк кыһанаһа. Кэлин Венераһынын сизин кыргыттарын көрсүбүттэрэ, кинилэри олус таптыылара, күннэ-рз-ыйдара кинилэртэн тахсара.

Убайыт барахсан эдэр эрдэһиттэн доруобуйам мөлтөх диян санаатын түһөрбөт буолара. Мэлдьи күлүүлээх-оонньоулаах кэпсээннээх, ыалга-дьонго эйэлээх этэ.

2004 с. тапталлаах кэргэнэ Венера Гаврильевна олус ыарахан ыарыһа ыалдан олохтон туораабыта. Бу ыар сүтүктэн убайыт доруобуйата лаппа мөлтөөн олохтон эрдэ барда.

Күндү киһибит сырдык мөссүөнэ өрүүтүн биһиги сүрэхпитигэр тыһынаах сылдьара, ситэ олоҕботох олохун, ыра санааларын оҕолоро, сэттэрэ ситиэхтэрэ, салгыахтара, аатын ааттата, санага түрүөхтара.

Бииргэ төрөөбүттэрэ, оҕолоро, сизиннэрэ.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Риктовка, покраска автомашин. Расценки низкие. Телефон: 41-830.

Срочно продается тентовый УАЗ 2000 г. выпуска в хорошем состоянии. Обращаться по телефону: 25-249. Цена 55 тыс. Можно в рассрочку.

Чурапчы салинньэтин олохтооҕо

ЗАХАРОВА (Коротких) Альбина Зиновьевна

уһун ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытынан балтыгар терапевтической отделение санитаркатыгар Аммосова Марфа Ингеровнада кутурбаммытын тиздэбит.

Улуустаабы киин балыһа администрацията, профкома.

Кутурбаммын тиздэллэр:

— Балта Альбина Зиновьевна күн сириттэн барбытынан бииргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Коротких Розада Крылова Тая, Дьячковская Тая, Софронова Альбина, Степан, Настя Дьячковскайдар.

Тапталлаах оҕолоро, сизиннэрэ

Саргылана,
Константин,
Гоша,
Валентин

соһумардык олохтон туораабыттарынан Чыалларатаабы почта, Бахсытаабы отделениетын почтаһоноугар Анна Дмитриевна Марковада дириг кутурбаммытын биллэрэбит.

Чурапчытаабы почта коллектива.

Хоту кеһерүллүү кыгыһааһа, үлэ, тыһи ветерана Одьулуун нэһилиэгин олохтооҕо

ДИОДОРОВ Дмитрий Семенович олохтон туораабытынан лицей үлэһитигэр уолугар Диодоров Семен Дмитриевичка кутурбаммытын тиздэбит.

Одьулууннаабы 14 №-дээх профессиональной лицей администрацията.

Кутурбаммын тиздэллэр:

— Дмитрий Семенович күн сириттэн барбытынан кыһыгар Александрова Любовь Дмитриевнада "Чурапчы" кооператив администрацията.

— Таабыт Дмитрий Семенович олохтон туораабытынан оҕолоругар, күтүөттэригэр, кийит-тэригэр, сизиннэригэр Хадаартан эдьийин оҕолоро Давыдовтар, Ноговицыннар, Чувашиевтар, Мырылаттан Сергеевтар, Давыдовтар, Хата-стан Винокуровтар, Дькууссайтан Окомоовтар.

— Дмитрий Семенович күн сириттэн барбытынан оҕолоругар, сизиннэригэр, бары аймактарыгар Одьулуун нэһилиэгин дьаһалтата, кыр-дэадастар сэбиэттэрэ.

— Дмитрий Семенович олохтон туораабытынан уолугар күтүөппүтүгэр Семен Дмитриевичка, балтыбытыгар Марфа Семеновнада, кинилэр оҕолоругар, аймактарыгар Чурапчыттан Поповтар, Массиннар, Пермьяковтар, Төлөйтөн Гуляевтар, Максимовтар.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Тапталлаах ийэбитин, эбэ-битин, кэргэмийин педагогическай үлэ Ветеранын Светлана Дмитриевна СМЕРДИКОВА-НЫ ӨР СЫЛЛАХ ТАҢААРЫСЛААХ үлэ үрдүктүк сыаналанан "Учууталлар учууталлара" диян зинагынан нагараадалааххынан итиһитик-истиһитик эбэрдэлиибит!

Баһарабыт күндү киһибитигэр сир үрдүгэр ба-ар кэрэни, кычкаты иһтэр-үөртэр сыраллаах, бочу-опталаах үлэһэр өссө үрдүк ситиһиллэр. Эиһиги-ниһи мэлдьи үөһү-көһү, дьол-сөүгө арыстас-тын!

Сизиннэриң, оҕолоруң, кэргэниң, ххх

Убаастабыллаах Екатерина Инохентьевна! Эиһигин 60 сааскын туолбут үөһүлээх үбүлүөһүгүн ис сүрэхтэн итиһитик-истиһитик эбэрдэлиибит!

Баһарабыт эиһэхэ кытаанах доруобуйаны, оҕолорун, сизиннэриң тапталларыгар уйдаран күөстээх аңаргының Петр Петровичтың сүс-сүсүкүттэн өйдөһөн сүс сааскытыгар диэри дьоллоохтук саргылаахтык олоҕоругутугар!

"Мелодитор" ПУП коллектива, профкома, ххх

Күндү убайытың Салаң нэһилиэгин олох-тоогун Прохор Михайлович ТРОФЬМОВЫ 55 сааскын туолбут үбүлүөһүгүн, олохун бэлэ күнүгүн итиһитик-истиһитик эбэрдэлиибит!

Баһарабыт эиһэхэ сакка аһааһынын кытаа-нах доруобуйаны, күрдүтүн ыраас, чагыһай күннэ-эх хылааны. Өр сылларга үлэлээн кэлбит сыран дьон убаастабылын ылан, чугас дьонун үөһүлүгүн уйдаран быстыбит быһаһаах, уостубат үйүлээх, дьоллоох-саргылаах олохтон диян аагыһыт үтүөтүн тиздэбит.

Эбэрдэни хатта балтыларың, бырааттарың, куйиһитириң, күтүөтүң, сизиннэриң.

Редактор А.А. ЗАХАРОВ.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670,
Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а",
телефоннарбыт:
редактор — 41-332, отделлар — 41-265.
E-mail: Oksanaoloh@churap.sakha.ru

Түрүкүн таһаараччылар: СР Правительствота, Чурапчы улууну "Сана олох" редакционнай-издательскай холбоһук, государственной учреждение, Маастааһи информация средствотарын туһунан РФ Сокуоннарын туһунан контуруосуллуур уонна регистрациалар РФ бэчээккэ СР рациональнай управлениетыгар 2003 с. бэһиһин 20 күнүгэр регистрациаламмит күөһүгэр — ЛН №19-0423.

"Сана олох" редакционнай-издательскай холбоһук ГУ. "Офсетной бэчээт. Сокуонун №153-154. Тираж 2113. 18.12.2005 с. бэчээккэ бэрилиннэ. Хаһыат издизлээх үстэ: өлүөрүннүүккэ, эппиэргэ уонна субуотата тахсар.

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөп түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйыллар чакчылар кырдыктаахтарыгар эппиэтинэни автор тус байата сүгэр.